

حقوق بشر و اسلام

مترجمان:

عبدالعزيز نوري، عبدالله محمدي،
محمد حسين حسرت، علي احمدي

به كوشش عبدالعزیز نوری

انتشارات دانشگاه کابل

کابل، ۱۳۹۵

سرشناسه:	نوری، عبدالعزیز.
عنوان و نام مترجمان:	حقوق بشر و اسلام / عبدالعزیز نوری، عبدالله محمدی، محمد حسین حسرت، علی احمدی.
مقالات:	شهرام اکبرزاده، بنجامین مک کوئین، سید عبدالاعلی مودودی، دانییل پرایس، آن الیزابت مایر، محمد عابد الجابری.
مشخصات نشر:	کابل، انتشارات دانشگاه کاتب / بهار ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری:	قطع رقعی / ۲۰۷ ص
موضوع:	حقوق بشر
موضوع به انگلیسی:	Human Rights and Islam

انتشارات دانشگاه کاتب

نام کتاب:	حقوق بشر و اسلام
به کوشش:	عبدالعزیز نوری
مترجمان:	عبدالعزیز نوری، عبدالله محمدی، محمد حسین حسرت، علی احمدی
ناشر:	انتشارات دانشگاه کاتب
برگ آرا و طراح جلد:	نشر واژه
ویراستار:	عبدالله محمدی
چاپ اول:	بهار ۱۳۹۵
تیراژ:	۱۰۰۰ نسخه
چاپ:	نشر واژه
قیمت:	۱۵۰ افغانی
آدرس دانشگاه کاتب:	کابل، سرک دارالامان، رو بروی لیسه حبیبیه

تمامی حقوق مادی و معنوی اثر (چاپ، کپی، عکس، انتشار الکترونیکی و غیره) برای ناشر محفوظ است. با متخلف برخورد قانونی صورت می گیرد.

مراکز پخش و فروش:

- شعبه اول: کابل، چهارراهی پل سرخ، مارکیت ملی، دکان شماره ۱۷، نشر واژه، ۰۷۸۰۷۴۷۳۶۷
- شعبه دوم: کابل، چوک شهید مزاری، مارکیت محمدی، دکان شماره ۳۵، نشر واژه، ۰۷۴۴۰۲۹۵۷۰

فهرست

- ۷..... چارچوب بندی بحث اسلام و حقوق بشر
شهرام اکبرزاده و بنجامین مک کوئین
مترجم: عبدالعزیز نوری
- ۲۷..... حقوق بشر در اسلام
سید عبدالاعلی مودودی
مترجم: عبدالله محمدی
- ۷۱..... اسلام و حقوق فرد
دانییل پرایس
مترجم: محمد حسین حسرت
- ۱۰۱..... تجدید صورت بندی تفکر اسلامی درباره حقوق و نقش جنسیت
آن الیزابت مایر
مترجم: علی احمدی
- ۱۳۱..... تعالی آگاهی نسبت به حقوق بشر در اسلام
محمد عابد الجابری
مترجم: عبدالله محمدی

سخن ناشر

با نگاهی به جوامع پیشرفته، در می‌یابیم که یکی از کلیدهای رشد و ترقی چشم‌گیر این جوامع، تحقیقات و بررسی‌های مستند علمی آنان است. آنان از طریق کشف دانش نو، نه تنها از میزان درس‌های خود کاسته‌اند، بلکه در پیش‌بینی‌های‌شان مستدل‌تر و چیره‌تر، و در انجام امور، مجهزتر شده‌اند. نکته مهم‌تر در این امر، نشر نتایج و یافته‌های تحقیقات‌شان است. انتشار یافته‌ها و نتایج، موجب افزایش سطح دانش و اطلاعات سایر جوامع و هم‌چنین باعث معرفی نویسندگان و پژوهشگران شده است.

به خاطر اهمیت تحقیق و نشر آثار علمی، امروزه یکی از ملاک‌های رتبه‌بندی سیستم‌های علمی، تعداد مقالات و آثار علمی چاپ‌شده در آن کشور و سیستم علمی است. با توجه به این موضوع، دانشگاه کاتب همیشه توجه خاصی به تحقیقات و نشر آثار علمی اساتید داشته و دارد. جدی‌ترین اولویت در طرح‌های استراتژیک، برنامه‌ریزی براساس نتایج تحقیقات بوده است. دانشگاه کاتب تاکنون به این امر توجه داشته و تلاش دارد که علاوه بر افزایش درس و توانمندی‌های محصلان، به افزایش دانش و اطلاعات جامعه هم توجه کند. بر این اساس دانشگاه کاتب مدیریت تحقیقات علمی را ایجاد کرده است.

یکی از مشکلات اساسی در دانشگاه‌ها و مؤسسات تحصیلات عالی در افغانستان، کمبود منابع درسی برای محصلان است. تعداد مؤسسات تحصیلات عالی هر روز رو به افزایش است و رشته‌های جدید تحصیلی ایجاد می‌گردند و هم‌چنین سرفصل‌های جدید و منابع درسی برای محصلان معرفی می‌گردند. از آنجایی که فرهنگ نگارش، چاپ و نشر کتاب در افغانستان پیشرفت نیافته است، دانشجویان در جهت تهیه منابع سرگردان‌اند. به همین جهت مدیریت تحقیقات علمی دانشگاه کاتب با ایجاد مرکز انتشارات، تلاش دارد که با حمایت از استادان و نویسندگان و چاپ کتاب‌های درسی، خلأ موجود در سیستم‌های علمی تحصیلات عالی را پر کند. حاصل این تلاش تاکنون تهیه و چاپ مجلات و کتاب‌های درسی و غیردرسی بوده است.

مدیریت تحقیقات علمی دانشگاه کاتب با نشر آثار علمی معیاری و استاندارد امید به آن دارد که یک الگوی مناسب برای سایر مراکز علمی باشد، و این دانشگاه از نشر و چاپ کتاب‌های درسی و غیردرسی حمایت می‌کند. علاقه‌مندان و دوست‌داران علم و دانش می‌توانند از طریق وبسایت www.kateb.edu.af/rm از اخبار و تازه‌های نشر دانشگاه کاتب باخبر شوند.

مدیریت تحقیقات علمی دانشگاه کاتب

پیشگفتار

مواجهه مسلمانان با حقوق بشر، واکنشهای عملی و نظری متعددی را در میان آنها به دنبال داشته است. گروهی با طرد حقوق بشر یا اسلام به واکنش دفاعی در مقابل آن پرداخته و عده ای به بررسی و کاوش ابعاد این دو پدیده مهم و تاثیر گذار مشغول شده اند. امرزه حقوق بشر در هسته فلسفی خویش ادعای جهان شمولی داشته و بیان می دارد که ارزش ها و اصول مطرح شده در آن مورد قبول تمام ملل و تمدن های جهان است. همچنین توانسته با ایجاد نظام منظم حقوقی، ارزش ها و اصول خویش را صاحب ضمانت اجرای موثری بنماید. با این حال دیده می شود که حداقلی از قواعد و هنجارهای حقوق بشر - مانند حقوق زنان و اقلیت های غیر مسلمان در جامعه اسلامی - با ظاهر شریعت اسلامی در تقابل است. این مساله باعث شکل گیری حجم وسیعی از واکنش های سیاسی و فکری در میان مسلمانان شده است. گروهی مثال های فوق را دلیل بر جدایی ابدی حقوق بشر و اسلام دانستند و عده ای هم به دنبال راه حل برای برون رفت از این مشکل شدند. مطالعه جریانات فکری و سیاسی در جهان اسلام نشان می دهد که تمام کشورهای اسلامی به شکلی از اشکال با این مساله دست به گریبان بوده اند. افغانستان نیز از این مساله مستثنی نبوده است. گرچه به دلیل رواج رویکردهای بنیادگرایانه، که اصولاً مخالف

هر نوع گفتگوی بنیادی و آزاد می باشد، و نیز ضعف آگاهی و تحقیق در کشور، فضای چندانی برای اندیشه و خردورزی برای این مساله مهم و حیاتی باقی نگذاشته است. کتاب حاضر ترجمه مجموعه ای از مقالات است که توسط اندیشمندان در حوزه مطالعات حقوق بشر و اسلام در کتب متعدد نگاشته شده است. به عبارتی هر مقاله از منظری خاص به موضوع حقوق بشر و اسلام پرداخته و بُعدی از آن را مورد تحقیق قرار داده است. همچنین در انتخاب این مقالات تلاش شده است تا از طیف های متعدد فکری مقاله ای انتخاب شده و ترجمه گردد. ما بر این باور هستیم که گام های نخست برای طرح مبحث مهم حقوق بشر و اسلام باید با ترجمه برداشته شود تا با بهره گیری از دستاوردهای علمی اندیشمندان طراز اول جهانی، گام های بعدی در این باره، مستحکم و استوار برداشته شود.

عبدالعزیز نوری

رییس دانشکده حقوق دانشگاه کاتب

بهار ۱۳۹۵